

Kresy i ich dziedzictwo

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Ochrona dóbr kultury Specjalność Turystyka kulturowa Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2025/26 Kod zajęć 13ODKTKS.2FKU.01792.25 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające
Koordynator zajęć	Michał Jarnecki	
Prowadzący zajęcia	Michał Jarnecki	
Okresy Semestr 1, Semestr 2, Semestr 3, Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zaznajomienie młodzieży z podstawową terminologią i faktografią dotyczącą tzw. polskich kresów wschodnich
C2	prezentacja zarysu historycznego kresów wschodnich
C3	przedstawienie i wyjaśnienia mitu kresów w polskiej kulturze
C4	prezentacja zjawiska pochodnego mitowi -czyli turystyki nostalgicznej, kresowej w Polsce

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna terminologię dotyczącą kresów i wykazuje w niej orientację	ODK_K2_W03	Esej, Prezentacja multimedialna
W2	posiada podstawową wiedzę z zakresu historii kresów wschodnich i ich znaczeniu w polskich dziejach	ODK_K2_W03, ODK_K2_W06	Esej, Prezentacja multimedialna
W3	wykazuje orientację zmieniających się ram przestrzennych kresów	ODK_K2_W03, ODK_K2_W05	Esej, Prezentacja multimedialna
W4	zna podstawowe przykłady - obiekty i zjawiska, dziedzictwa kulturowego na obszarze tzw. kresów	ODK_K2_W01, ODK_K2_W03, ODK_K2_W11	Esej, Prezentacja multimedialna
W5	wyszukuje i analizuje źródła wiedzy o kresowej przeszłości i ich kulturowym dziedzictwie	ODK_K2_W07, ODK_K2_W11	Esej, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	rozpoznaje oraz wyszukuje terminologię dotyczącą kresów i wykazuje w niej orientację	ODK_K2_U01	Esej, Prezentacja multimedialna
U2	potrafi zaprezentować zmienność przestrzenną polskich kresów	ODK_K2_U01, ODK_K2_U02	Esej, Prezentacja multimedialna
U3	potrafi wskazać, opisać, zinterpretować najważniejsze przykłady kresowego dziedzictwa kulturowego i skojarzyć postacie z tychże kresów się wywodzące, wraz z ich spuścizną	ODK_K2_U01, ODK_K2_U02, ODK_K2_U03	Esej, Prezentacja multimedialna
U4	wykazuje się zrozumieniem przesłanek mitologizacji kwestii kresów w polskiej historii i kulturze oraz konieczność ochrony pamięci oraz dorobku tego dziedzictwa	ODK_K2_U05	Esej, Prezentacja multimedialna
U5	rozumie konieczność ochrony kresowego dziedzictwa znając jego miejsce i wagę w dziejach polskiej kultury	ODK_K2_U07	Esej, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	samodzielnie identyfikuje oraz inicjuje pouszukiwania dziedzictwa kresowego łącząc to z własną interpretacją	ODK_K2_K03	Esej, Prezentacja multimedialna
K2	ma świadomość wagi pamięci o kresowym dziedzictwie w polskiej historii i konieczności	ODK_K2_K09	Esej, Prezentacja multimedialna
K3	jest gotów do działań na rzecz ochrony kresowego dziedzictwa i pamięci o nim	ODK_K2_K06	Esej, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kresy – podstawowe pojęcia i ramy geograficzne	W1, W2, W3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Rys historyczny obszarów najbliższego wschodniego sąsiedztwa	W1, W2	Wykład
3.	Polska obecność na kresach	W1, W2, U1, U2, U3	Wykład
4.	Przesłanki polskiej porażki na kresach i projektu Rzeczypospolitej nie tylko Dwojga Narodów	W1, U2	Wykład
5.	Dorobek i spuścizna kresów. Najważniejsze postacie	W1, W2, W4, U3, U5	Wykład
6.	Kwestia postkolonialnego dyskursu i quasi kolonialnej polskiej tam obecności – dyskusja i polemika	W1, W2, W5	Wykład
7.	Miejsce kresów w świadomości Polaków	W2, U3, U4, U5	Wykład
8.	Mitologia kresów	W2, U4, U5	Wykład
9.	Turystyka kresowa jako wyraz nostalgii i nie tylko.	W4, U5, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	• uczestnicwo w zajęciach • napisanie eseju lub prezentacji multimedialnej • dla chętnych też rozmowaz prowadzącym

Literatura

Obowiązkowa

1. M. B. Topolska, "Historia wspólna czy rozdzielna". Polacy, Litwini, Białorusini, Ukraińcy w ich dziejowym stosunku (XV-XX w.), Toruń 2015
2. M. B. Topolska, Społeczeństwo i kultura w Wielkim Księstwie Litewskim od XV do XVIII wieku, Poznań-Zielona Góra 2002
3. J. Kolbuszewski, Kresy, seria: A to Polska właśnie !", Wrocław 1995

Dodatkowa

1. M. Janion, Niesamowita Słowiańszczyzna: fantazmaty literatury, Kraków 2007
2. G. Ritz, Kresy polskie w perspektywie postkolonialnej, Zurich Open Repository and Archive, 2008, strona: https://www.zora.uzh.ch/id/eprint/5911/2/Ritz_Kresy_polskie_w_perspektywie_postkolonialnejV.pdf
3. S. Uliasz, Problem Kresów w literaturze polskiej lat 1918-2018. Znaczące perspektywy Interpretacyjne, „Syntezy i rekapitulacje. Tematy i konteksty” , Nr 8 (13) /2018, strona: http://ifp.univ.rzeszow.pl/tematy_i_konteksty/tematy_i_konteksty_13/03_uliasz.pdf
4. możliwe pozycje książkowe i artykuły zgłoszone przez samych studentów, po konsultacji

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
------------------------	---

Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie pracy pisemnej	7
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	3
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ODK_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do samodzielnego inicjowania i podejmowania działań profesjonalnych; planowania i organizowania ich przebiegu
ODK_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego uczestnictwa w działaniach na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego oraz jest otwarty na niestandardowe zjawiska w sztuce i sposoby ich prezentacji
ODK_K2_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współodpowiedzialności za kultywowanie tradycji i ochronę dziedzictwa kulturowego w wymiarze ogólnonarodowym i regionalnym
ODK_K2_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz konstruować własne krytyczne opinie
ODK_K2_U02	Absolwent/ka potrafi przeprowadzić analizę dokonań innych autorów, syntezę różnorodnych poglądów oraz wybrać właściwe metody i narzędzia badawcze
ODK_K2_U03	Absolwent/ka potrafi tworzyć złożone projekty badawcze, w tym analizować potencjał turystyczno- kulturowy wybranego obszaru
ODK_K2_U05	Absolwent/ka potrafi dokonać krytycznej, pogłębionej analizy oraz interpretacji wytworów kulturowych oraz umiejscowić je w odpowiednim kontekście historyczno-kulturowym
ODK_K2_U07	Absolwent/ka potrafi formułować samodzielnie krytyczne opinie o teoriach i wytworach kulturowych
ODK_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę i metody badawcze o charakterze interdyscyplinarnym właściwe dla Ochrony dóbr kultury
ODK_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym terminologię, faktografię, teorie oraz metodologię humanistyki w powiązaniu z Ochroną dóbr kultury (sztuka, historia, antropologia, archeologia, sztuki, historia, regionalizm i metodologie).
ODK_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie relacje pomiędzy dziedzinami i dyscyplinami naukowymi właściwymi Ochrony dóbr kultury oraz znaczenie tych relacji dla interdyscyplinarności i wiedzy i badań
ODK_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółową wiedzę merytoryczną na temat rozwoju społecznego, kierunków artystycznych, stylów dominujących w sztuce oraz sposobów ochrony dziedzictwa kulturowego
ODK_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie pogłębione metody analizy, krytyki, a także interpretacji dzieł sztuki z uwzględnieniem historycznego kontekstu ich powstania
ODK_K2_W11	Absolwent/ka zna i rozumie metody stosowane w interpretacji tekstów naukowych